

YTTRANDE

2020-09-24

Ärendenr:

NV-05904-20

Finansdepartementet

fi.remissvar@regeringskansliet.se

Yttrande över remiss Promemoria med förslag till förordning om stöd för gröna och trygga samhällen

(Fi2020/03071/SPN)

Sammanfattning

Naturvårdsverket bedömer att föreslaget stöd för gröna och trygga samhällen har goda intentioner och möjligheter att generellt skapa mer grönska och främja ekosystemtjänster i städer och tätorter. För att säkerställa att syftet med stödet nås bör dock:

- förordningen kompletteras med begreppet biologisk mångfald (1 och 6 §§) och förvaltningens betydelse (1 §),
- förtydliganden göras avseende vad som är stödberättigade åtgärder,
- åtgärder som främjar både biologisk mångfald och ekosystemtjänster bör bland annat prioriteras vid bedömning av ansökningar.

Naturvårdsverkets ställningstagande och skäl

Naturvårdsverket bedömer att föreslaget stöd för gröna och trygga samhällen har goda intentioner och möjligheter att generellt skapa mer grönska och främja ekosystemtjänster i städer och tätorter, men bör kompletteras enligt nedan för att säkerställa att syftet med stödet nås.

Naturvårdsverket anser att förordningens inledande bestämmelse om syftet och bestämmelsen om förutsättningarna för stödet (1 och 6 §§) behöver kompletteras med begreppet biologisk mångfald. I 1 § bör även förvaltningen lyftas fram. Naturvårdsverket föreslår att 1 och 6 §§ ändras på följande sätt:

<p>1 § Stöd enligt denna förordning får ges, i mån av tillgång på medel, för att långsiktigt främja stadsgrönska och ekosystemtjänster i områden med socioekonomiska utmaningar i städer och tätorter. Syftet är att utveckla dessa områden i en grön och hälsosam riktning samt bidra i arbetet med att nå miljökvalitetsmålet God bebyggd miljö samtidigt som det skapas trygga, trivsamma och inkluderande utemiljöer med särskild omsorg om åtgärdernas gestaltning.</p> <p>Förordningen är meddelad med stöd av 8 kap. 7 § regeringsformen.</p>	<p>1 § Stöd enligt denna förordning får ges, i mån av tillgång på medel, för att långsiktigt främja stadsgrönska, <i>biologisk mångfald</i> och ekosystemtjänster i områden med socioekonomiska utmaningar i städer och tätorter. Syftet är att utveckla dessa områden i en grön och hälsosam riktning samt bidra i arbetet med att nå miljökvalitetsmålet God bebyggd miljö samtidigt som det skapas trygga, trivsamma och inkluderande utemiljöer med särskild omsorg om åtgärdernas gestaltning <i>och förvaltning</i>.</p> <p>Förordningen är meddelad med stöd av 8 kap. 7 § regeringsformen.</p>
<p>6 § Stöd ska avse genomförande av åtgärder som innebär att stadsgrönska eller ekosystemtjänster ökar eller utvecklas och som främjar syftet som anges i 1 § första stycket andra meningen.</p> <p>Stöd får endast ges för åtgärder på platser som är allmänt tillgängliga utan krav på någon särskild motprestation.</p>	<p>6 § Stöd ska avse genomförande av åtgärder som innebär att stadsgrönska, <i>biologisk mångfald</i> eller ekosystemtjänster ökar eller utvecklas och som främjar syftet som anges i 1 § första stycket andra meningen.</p> <p>Stöd får endast ges för åtgärder på platser som är allmänt tillgängliga utan krav på någon särskild motprestation.</p>

Anledningarna till ändringarna är följande:

- Ibland kommuniceras att biologisk mångfald ingår i begreppet ekosystemtjänster, ofta i syfte att förenkla. Enligt Naturvårdsverket är biologisk mångfald inte en ekosystemtjänst. Biologisk mångfald och en fungerande grön infrastruktur är en grundförutsättning för ekosystemens långsiktiga kapacitet att leverera ekosystemtjänster. Föreslagna förtydliganden om biologisk mångfald ger en helhetsbild och visar att åtgärder som främjar biologisk mångfald är nödvändiga för att skapa grönska och främja ekosystemtjänster enligt syftet.
- Den biologiska mångfalden ökar inte automatiskt när mer stadsgrönska tillförs. Exempelvis är artval och utformning avgörande för resultatet för biologisk mångfald.
- Naturvårdsverket ser positivt på att en bedömning av förvaltningsskedet ingår vid bedömning av ansökan. Det kan ta lång tid att skapa hög biologisk mångfald och på så sätt få leverans av de många olika ekosystemtjänster som bidrar till människors välfärd och livskvalitet. En trovärdig och professionell plan för kommande förvaltningsskede är viktig för bedömningen av åtgärdernas framtida kvalitet och bibehållande/utveckling av biologisk mångfald och ekosystemtjänster över tid. Det är angeläget att de som söker stöd tydligt kan redogöra för den framtida förvaltningens positiva effekter på biologisk mångfald, ekosystemtjänster och trygghet.

För att främja syftet med stödet föreslår Naturvårdsverket att följande förtydliganden görs avseende vad som är stödberättigade åtgärder:

- Att kunskapshöjande åtgärder/aktiviteter inom natur- och miljöområdet är stödberättigade. Med ökad kunskap och förståelse om närmiljön kan fler se vild/naturlik grönska (ofta med hög biologisk mångfald) som något positivt och därmed som en trygg miljö. Detta är viktigt eftersom det inte är helt ovanligt att trygghetshöjande åtgärder av okunskap bidragit till att varierade vegetationsmiljöer röjts bort och ersatts med homogena planteringar.
- Att stöd för ”förstudie” (enligt 10 §) kan innefatta stöd för naturvärdesinventering och/eller ekosystemtjänstanalys. En naturvärdesinventering och en ekosystemtjänstanalys kartlägger, analyserar och visualiserar naturvärden och ekosystemtjänster inom ett område och ger ett viktigt beslutsunderlag som visar vilka värden som påverkas av en verksamhet eller en åtgärd, och direkt eller indirekt vilken hänsyn som behöver tas för att minska negativ påverkan.

För att främja syftet med stödet föreslår Naturvårdsverket att följande prioriteringar görs vid bedömning av ansökningar:

- Åtgärder som bidrar till att *både* biologisk mångfald och ekosystemtjänster främjas prioriteras.
- Åtgärder som främjar en fungerande grön infrastruktur prioriteras.¹
- Naturbaserade lösningar prioriteras framför tekniska lösningar.
- Inhemska arter prioriteras framför främmande arter.

Beslut om detta yttrande har fattats av generaldirektören Björn Risinger.

Vid den slutliga handläggningen har i övrigt deltagit avdelningschefen Martin Eriksson, föredragande, enhetschef Gunilla Sallhed, handläggare ekosystemtjänster Märta Berg, handläggare grön samhällsplanering Nicole Lindsjö, jurist Anna Sandström och projektledare Karin Klingspor.

Detta beslut har fattats digitalt och saknar därför namnunderskrifter.

För Naturvårdsverket

Björn Risinger

Martin Eriksson

Kopia till:

Finansdepartementet: fi.sba.spn@regeringskansliet.se

Miljödepartementet: m.registrator@regeringskansliet.se

---

¹ Genom att skapa en fungerande grön infrastruktur förbättras förutsättningarna för leverans av ekosystemtjänster. Detta är lika relevant i bebyggd miljö som i landskapet i stort. Grön infrastruktur är nätverk av natur som bidrar till fungerande livsmiljöer och spridningsvägar för växter och djur. En stor variationsrikedom med många olika typer av ekosystem, habitat och arter, samt en stor genetisk variation inom arterna ger ekosystem som är robusta och resilienta. Det innebär att de har förmåga att anpassa sig och vidareutvecklas trots olika störningar, vilket har betydelse för fortsatt leverans av ekosystemtjänster.